ION CALBOREANU (1909-1964)

– Notiţă biografică –

ALEXANDRINA ANDRONESCU
CAMELIA NIŢĂ

Considerat drept unul dintre cei mai buni profesori de limba română din Târgovişte din perioada 1934-1944, transilvan prin naştere şi târgoviştean prin adopţie, poetul Ion Coriolan Calboreanu s-a născut la 24 octombrie 1909 în comuna Seliştat din judeţul Târnava Mare,[1] într-o familie de intelectuali, tatăl fusese învăţător, iar bunicul preot.[2]

Urmează şcoala primară în satul natal, iar în anul 1927 este absolvent al liceului teoretic de băieţi „Principele Nicolae" din Sighişoara.[3] Se înscrie la Facultatea de Filozifie şi Litere a Universităţii din Bucureşti, cu specialitatea filozofie modernă, pe care a absolvit-o în anul 1931 cu patru bile albe şi una roşie, cu menţiunea „cum laude".[4]

Dintr-o notă scrisă de viitorul poet la data de 10 iunie 1934 aflăm că era absolventul Seminarului pedagogic „Titu Maiorescu" din Bucureşti cu certificat de absolvire obţinut cu media 9 (nouă).[5]

După perioada de studii îl găsim pe Ion Calboreanu profesor la liceul Ienăchiţă Văcărescu din Târgovişte şi la Liceul industrial de băieţi din localitate, unde, în urma inspecţiilor din luna martie 1934 „lecţiile au fost considerate foarte bune, procesul verbal (încheiat de comisia de inspecţie n.n.) deosebit de elogios"[6], lucru care dovedeşte preocuparea sa pentru procesul de învăţământ. A funcţionat de asemenea şi la Liceul Comercial din localitate, iar în perioada 1945-1947 a fost director la Şcoala profesională de ucenici din Târgovişte.

Vremurile potrivnice ale anilor '50 şi-au pus amprenta şi asupra vieţii profesorului Ion Calboreanu. Dat afară din învăţământ datorită faptului că era proprietarul unei librării, (în fond tot un act de cultură n.n.) în centrul vechi al

ION CALBOREANU – Desen de VASILE BLENDEA

oraşului, Ion Calboreanu este obligat să lucreze ca electrician sondor la Întreprinderea de foraj Râmnicul Vâlcea, la sonda Găeşti.

În anul 1955 este reintegrat în învăţământ, dar nu mai vrea să predea la şcolile din oraş; se izolează în sine şi face naveta la diferite şcoli din judeţ: Mija, Săcuieni. Această stare de lucruri durează până în anul 1963 când se îmbolnăveşte de o boală necruţătoare, datorită unui virus luat, se pare, la pescuit şi la 8 septembrie 1964 moare, lăsând patru volume de versuri şi proză şi câteva lucrări în manuscris.[7]

Amintim într-o ordine firească a apariţiei aceste câteva scrieri ale poetului Ion Calboreanu: *Lumea dintre nisip şi stele*, publicată în 1935 la Tipografia „Viitorul" din Târgovişte, *Târgoviştea în rime*, publicată în 1936 la Institutul Modern de Arte Grafice „Unirea" din Târgovişte, un volum de satiră şi umor, *Albine şi furnici*, un volum de epigrame, publicat în anul 1940 şi volumul de poeme *Alb din Miazănoapte*, publicat în 1943 la editura Prometeu din Târgovişte.

Colaborează la revistele locale de literatură şi cultură, unde publică versuri dar şi articole, înserând consideraţii critice asupra vieţii culurale a oraşului. Preocupat de trecutul Târgoviştei îşi apleacă sufletul şi condeiul asupra înaintaşilor scrisului: Ienăchiţă Văcărescu, Vasile Cârlova, Grigore Alexandrescu, I.H. Rădulescu. Intelectualitatea oraşului este reprezentată de Brătescu-Voineşti, George Cair sau de I.C. Vissarion, de Duiliu Zamfirescu, Vlahuţă sau Ion Ghica, care deşi „răsăriţi pe alte meleaguri, au trecut o clipă pe aici, lăsându-ne adesea mai mult decât amintirea".[8] Vasile Blendea, coleg de cancelarie cu Ion Calboreanu la liceul Ienăchiţă Văcărescu, care, „pentru a-i cruţa (pe unii dintre înaintaşii scrisului n.n.) de răni şi de micime, i-a ascuns părtinitor în piatră".[9]

Aceste câteva rânduri[10] cuprind nu numai fenomenul literar dar şi cel artistic. Ion Calboreanu aminteşte de bronzurile lui Vasile Blendea „artist de o modestie rară", care „ţinea cu aceeaşi iscusinţă penelul", apoi sunt menţionaţi pictoriţa Tantzi Iliescu Mihăilescu, premiată la Salonul Oficial, Aurel Vasilescu peisagist de mare valoare, care expune de asemenea la Salonul Oficial, sau N. Pătraşcu[11], „care are aici o casă prin urmare şi un atelier".[12]

De remarcat este faptul că Ion Calboreanu aminteşte de activitatea desfăşurată de asociaţia *Muncă şi voe bună*, de *Asociaţia profesorilor secundari*, de *Căminul cultural* al oraşului, care printre altele „organiza şi ziua cărţii".[13]

Împreună cu intelectualitatea grupării *Ancheta* organiza şezători literare, unde invita o serie de personalităţi ale literaturii române: Liviu Rebreanu, Gala Galaction, Ion Minulescu, Ionel Teodoreanu, Adrian Maniu, Şerban Cioculescu, N. Crevedia, Virgil Carianopol, Coca Farago sau pe actorul I. Sârbul.[14]

Apariția presei în această perioadă, la care colaborează și Ion Calboreanu: *Târgoviștea*, *Ancheta*, *Revista juridică*, *Graiul Dâmboviței*, organul învățătorimii și *Clerul Dâmboviței*, este benefică pentru dezvoltarea culturală și spirituală a orașului. Ion Calboreanu amintește de asemenea de inaugurarea la 8 februarie 1940 a unei *Universități populare*, inițiativă care a aparținut unui grup de profesori tineri.[15]

La *Târgoviștea*, revistă pentru literatură, artă, știință, unde a publicat și versuri dar și proză a făcut parte chiar din Comitetul de redacție alături de alte personalități ale vieții culturale târgoviștene.

Într-o dedicație adresată Domnului I.G. Vasiliu, directorul gazetei de atitudine și informație *Ancheta*, „animator cultural al Târgoviștei de azi"[16] Ion Calboreanu îi mulțumește pentru că „i-a găzduit în revista sa ospitalieră, cu ani în urmă, câteva dintre poemele volumului de față (*Alb din Miazănoapte* n. n.) și care se străduiește a risipi lumina cuvântului scris în arșița stearpă a provinciei..."[17]

În ziarul *Ancheta* publică alături de nume de prestigiu ale culturii românești cum ar fi: George Păun, Victor Eftimiu, Tudor Arghezi, Vlaicu Bârna, Teodor Scarlat, I.C. Vissarion, Ion Dumitrescu-Pietrari, Aurel Iordache, etc. Tot aici semnează articolul *Oameni care... n-au putut fi*,[18] unde vorbește despre ziaristul necunoscut Tudor Dumitrescu, care semnează cronici la *Dimineața*, *Lupta*, *Semnalul*, *Timpul*.

Ion Calboreanu a fost un iubitor de cultură, un intelectual adevărat, un animator al vieții culturale târgoviștene, care și-a aplecat o clipă fruntea și asupra istoriei orașului Târgoviște. A fost un bun profesor, care a încercat și a reușit să facă din cariera sa didactică un apostolat.

NOTE

1. Direcția județeană a Arhivelor Naționale, Dâmbovița, Fond Liceul „Ienăchiță Văcărescu" dos. 9, f. 1.

2. Informații primite de la doamna Alba Popa, fiica poetului Ion Calboreanu, care cu generozitate ne-a pus la dispoziție o serie întreagă de informații biografice și căreia ne facem datoria să-i mulțumim și pe această cale.

3. Direcția județeană a Arhivelor Naționale, Dâmbovița, Fond Liceul „Ienăchiță Văcărescu", dos. 9, f. 5.

4. *Idem*, f. 1.

5. *Idem*, f. 3.

6. *Idem*, f. 6.

7. Este vorba de o culegere de folclor intitulată „De pe Olt la Hârtibaci" și o carte de povestiri pentru copii, de asemenea rămasă în manuscris: „Pușa, Ursei și

alţii ca ei" (informaţie primită de la doamna Alba Popa, fiica poetului). Tot în manuscris este anunţată şi cartea de poveşti pentru copii intitulată „Zăpăduţă" – (la sfârşitul volumului „*Alb din Miazănoapte*" semnat de Ion Calboreanu şi apărut în 1940 la editura Prometeu.)

8. Ion Calboreanu, *Spicuiri din viaţa culurală a Târgoviştei*, în *Târgoviştea, revistă pentru literatură, artă, ştiinţă*, nr. 5/1 aprilie 1940, p. 8.

9. *Ibidem.*

10. *Ibidem.*

11. Este vorba de pictorul Gheorghe Petraşcu.

12. Ion Calboreanu, op. cit., p. 10.

13. *Ibidem.*

14. *Ibidem.*

15. *Ibidem.*

16. Dedicaţie în interiorul volumului *Lumea dintre nisip şi stele*, semnată Ion Calboreanu şi datată 20 noiembrie 1935, volum aflat în fondul de carte al Complexului Muzeal Naţional „Curtea domnească" din Târgovişte.

17. Dedicaţie pe pagina de titlu a volumului *Alb din Miazănoapte*, semnată Ion Calboreanu şi datată 8 iunie 1943, volum care se află de asemenea în fondul de carte al Complexului Muzeal Naţional „Curtea domnească" din Târgovişte.

18. *Ancheta*, gazetă de atitudine şi informaţie, nr. 104/31 decembrie 1936, p. 6.

ION CALBOREANU (1909-1964)
NOTE BIOGRAPHIQUE

– *Résumé* –

Dans cet article l'auteur présente les princiaux moments de l'activité didactique et de publiciste du profésseur Ion Calboreanu.

On présente aussi sa contribution dans le domain de la vie culturelle et spirituelle de la ville Târgovişte et aussi sa collaboration à de différentes publications très importantes pour la culture et pour la spiritualité roumaines.